

A TANTÁRGY ADATLAPJA

MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET 20/2

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	BBTE
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Magyar irodalom
1.5. Képzési szint	alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom B
1.7. Képzési forma	jelenléti

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET VI, KORTÁRS MAGYAR IRODALOM	A tantárgy kódja	LLM6261
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Selyem Zsuzsa		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Selyem Zsuzsa		
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	2
2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszáma					60
3.8. A félév összóraszáma					96
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop, hangszórók
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	terem, vetítő, laptop, hangszórók

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a 20. századi magyar irodalom főbb irányzatait, a későmodernitást, a neoavangárdot, a szocialista realizmust és a posztmodern, felismeri egy adott alkotó személyes és az irányzatokra vonatkozó stílusjegyeit
Képességek	A hallgató képes kapcsolatot teremteni a korszak jelenségei között, a történelmi, filozófiai és művészetelméleti vonatkozásokkal együtt képes értelmezni a műveket, képes ugyanakkor arra, hogy összefüggéseket keressen a korszak különböző művészeti ágai között (vizuális művészetek, zene stb.), képes nyitott, értelmezést elősegítő kérdéseket megfogalmazni, árnyaltan értelmezni a korszak műveit
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan elemezni a korszak irodalmi műveit, módszert rendelni hozzá, új, aktualizáló olvasatokat létrehozni

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A XX. századi magyar irodalom második felében alkotó, esztétikai újítást hozó, s így az irodalomtörténetet befolyásoló szerzők életművének vázlatos, de átfogó, összefüggésekre, irodalmi relációkra koncentráló értelmezése; a tárgyalt történelmi időszak jelentősebb eseményei irodalmi megformálásának problematizálása (diktatúrák, 1956, 1989), az irodalmi jelenségek művészeti és társadalmi kontextusban való szemlélete.
--------------------------------------	--

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- a szakirodalom kritikai szempontú olvasása, újragondolása, az ideológiai konstrukciók tudatosítása - az elemzés főbb szempontjai: 1. az irodalom társadalmi kontextusa, 2. világirodalmi és művészeti kontextus; 3. a magyar irodalomtörténeti tradíciókhoz való tudatos viszony; 4. az írás materialitása, a nyelv mint anyag; 5. huszadik századi eszmélettörténetek és történelemtárgyatívak - a szemináriumok célja a barátságos szakmai beszélgetés. A vitaindítók esetén fontosabb a beszélgetést provokáló kérdezőtechnika, a kollégák válasza, gesztusaira való odafigyelés, a válaszok beépítése a következő kérdésbe, mint a (természetesen elengedhetetlen) előzetes egyéni felkészülés. Más szóbeli műfajokhoz hasonlóan itt nem a precizitás az elsődleges cél, hanem egymás véleményeinek megvitatása, figyelmes, tapintatos, de határozott érveléstechnika, amely reflektált fogalomhasználathoz, kiértelt és megalapozott, önálló véleményalkotáshoz vezet.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1945-1968): Mi történik meg egyáltalán? #valóság #propaganda, #valóságos irodalom #kurzusművek #cenzúra. #diktatúra #későmodern #szocreál #neoavantgárd	Vizualizáló előadás prezi.com alapján, problémakörülha tárolás, csoportos beszélgetés, interkulturális és intermediális valamint irodalomtörténeti összefüggések fölédzése, mnemotechnika, kritikai érzék és gondolkodás-fejlesztés	
2. Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. (1968 ---) Mi történik meg egyáltalán? #valóság #egzisztencializmus #nyelv #ideológia #posztmodern		
3. Történelem – misztika – irodalom Pilinszky János műveiben		
4. Ottlik Géza narratív technikái az Iskola a határon c. regényben		
5. Az Újhold és a kísérletezés poétikája: Nemes Nagy Ágnes		
6. Irodalomtörténet, kánon, nő, férfi, vers és regény. (Weöres Sándor: Psyché. Egy hajdani költőné írásai)		
7. Neoavantgárd, fluxus, demokratikus művészet - ahogyan Erdély Miklós művelte (A posztneoavantgárd magatartás jellemzői, A költészet mint ön-összeszerelő rendszer, Marlyi tézisek, Metán)		
8. Az emlékezet formái Mészöly Miklós prózájában (Saulus, Film)		
9. Atonális nyelv és ellenállás Kertész Imre regényeiben		
10. Hagyományok átadása, erotika és politika viszonya Nádas Péter prózájában (Egy családregény vége, Saját halál)		
11. A szavak csodálatos életéből: Esterházy Péter prózája		
12. Összefoglalás és kitekintés: későmodernitás, neoavantgárd, posztmodern. Kitekintés kortárs tendenciákra: referencialitás-illúzió, medialitás, metamodernizmus		
Könyvészet		

1. Derék Pál: A magyar neoavantgárd irodalom. Jelentéstelenítés, szabadság, levegő (lélegzet). In: *Né/ma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből*. Ráció, Budapest, 2004. 11-38.
2. Hornyik Sándor: Egy megvalósult „poszt-neoavantgárd” utópia. Erdély Miklós művészetpedagógiájáról. <http://www.exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=517>
3. Tamás Gáspár Miklós: Egzisztencia a határon. 1977/litera.hu 2022.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumok megbeszélése, vitaindítók, kérdezői technikák, kritikai-emancipatórikus pedagógia, hogyan erősödjön az önbizalmunk (és ne az egónk)? A szemináriumi munka önértékelése	Közös szeminárium-szervezés, megbeszélés	
2. Pilinszky János: Ars poetica helyett, Ravensbrücki passió		
3. Weöres Sándor gyermekverseinek filozófiája (Kuli, A tündér, Rongyszőnyeg – mindenképpen: 2, 19, 23, 24, 33, 43, 58, 71, 79, 99, 149) vagy: A holdbeli csónakos (mesejáték)	Hallgatói vitaindító, megbeszélés, közös értelmezés egymás hozzászólásainak maximális figyelembevételével	
4. A neoavantgárd nyelvkoncepciója Erdély Miklós <i>Metán</i> c. verse alapján		
5. A személy törekénysége, szabadsága és felelőssége – Kertész Imre: <i>Sorstalanság</i>		
6. A szemináriumok csodálatos életéből: összegzés, értékelés és a szemináriumi munka önértékelései	Az értékelés megbeszélése, kritériumok összegzése, a korszak irodalmának etikai és pedagógiai vonatkozásai	

Ajánlott irodalom és film

Balassa Péter: *Nádas Péter*. Kalligram, Pozsony, 1997. 91-113.

Balassa Péter: *Passió és állathecc. Mészöly Miklós Filmjéről és művészetéről*. = B. P.: A színeváltozás. Budapest. 1982. Szépirodalmi Könyvkiadó, 302–343.

Béládi Miklós (szerk.): *A magyar irodalom története 1945-1973*. Akadémiai, Bp., 1984. (Spenót)

Borbély Szilárd: Kádáriában éltem én is! *Élet és irodalom*, 2003. június 20.

Esterházy Péter: *Bevezetés a szépirodalomba*. Magvető, Bp., 1986.

Fogarassy Miklós: Kutyaful, madárszem. Ex Symposion 2019.103.
http://exsymposion.hu/index.php?tbid=article_page_surfer&csa=load_article&rw_code=kutyaful-madarszemrnrnmeszoly-miklos-termeszetszemleleter245lrn_687

Gyurgyák János – Kisantal Tamás (szerk.): *Történetelmélet I-II*. Osiris, Bp., 2006.

Hornik Miklós: Éjszakai hajózás. Ottlik Géza életművéről.
<http://www.kortaronline.hu/regiweb/0505/hornik.htm>

Jakuss Ildikó – Hévizi Ottó: *Ottlik-veduta*. Kalligram, Pozsony, 2004.

Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945-1991*. Argumentum, Bp., 1994.

Margócsy István: "névszón ige" – Vázlat az újabb magyar költészet két nagy poétikai tendenciájáról. In: *"Nagyon komoly játékok"* Pesti Szalon, Bp., 1996.

Ottlik Géza: *Továbbélők*. Jelenkor, Pécs, 2000.

Reichert Gábor: *Megfelelési kényszer*. Politikum és esztétikum összefüggései Déry Tibor ötvenes évekbeli művészetében. Magyar Irodalomtörténeti társaság, Budapest, 2018.

Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris, Bp., 2002.

Clara Royer: *Kertész Imre élete és halálai*. Fordította Marciszovszky Anna. Magvető, Budapest, 2019.

Frances Stonor Saunders: *The Cultural Cold War: The CIA and the World of Arts and Letters*. The New Press, New York, 1999.

Schein Gábor: *Nemes Nagy Ágnes költészete*. Bp., 1995, Belvárosi Könyvkiadó. 5-29.

Schein Gábor: *Poétikai kísérlet az Újhold költészetében*. Universitas, Bp., 1998. 187-228.

Selyem Zsuzsa: Anyaállat, rókatárgy. <http://aszem.info/2017/12/anyaallat-rokatargy/>

Selyem Zsuzsa: Psyché a kánonban. Korunk 2016/10.

Szávai Dorottya: Jóbon innen és túl. Pilinszky Camus-olvasatáról. *Kortárs*, 2002/9.

Szegedy-Maszák Mihály – Veres András (szerk.): *A magyar irodalom története*. III. Kötet. Gondolat, Bp., 2007.

Szolláth Dávid: *Mészöly Miklós*. Jelenkor, Bp., 2020.

Vásári Melinda: "Ecce Homo". Archívum és atmoszféra. Mészöly Miklós: Film. Prae, 2012/4.

Weöres Sándor et alii (szerk.): *Három veréb hat szemmel*. Antológia a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból (1976)

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi szférák képviselőivel,
- a tantárgy könyvészete a szakmai elvárások szerint volt kialakítva
- Az előadások és a szemináriumok anyagának néhány fejezete konferenciákon volt előadva és megvitatva

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

10.4 Előadás	A művek ismerete Pontos, koncentrált kifejezőmód	Írásbeli vizsga megadott formai kerettel: 3 kérdés lesz, mindegyik választási lehetőséget tartalmaz és a válasz nem lehet több 5 tetszőleges terjedelmű mondatnál	50%
10.5 Szeminárium / Labor	1. A szövegek elolvasása minden szemináriumra 2. saját vitaindító és moderálás minősége 3. figyelem a többiek hozzászólására, gondolkodás, reagálás 4. a félév során a hozzászólások az összes szemináriumon, a közösségi értelmezés elősegítése	nértékelés a félév során saját magunkkal szemben támasztott célok beteljesítésének mértékét figyelve a megadott kritériumok alapján	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Az irodalmi művek ismerete - Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás a megengedett) - a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani - átmenő jegy elérése az írásbeli vizsgán			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								
								

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Szeminárium felelőse:

Selyem Zsuzsa

Előadás felelőse:

Selyem Zsuzsa

Kitöltés időpontja:
2025. január 25.

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.01.30.

Intézetigazgató:

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása